

เล่มที่

๕

เอกสารประกอบการเรียน

หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

การพัฒนาท้องถิ่นด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
และระบบสหกรณ์

จัดทำโดย

นางสาวณัฏกฤตา ชำศาสตร์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนผาเสวยรังสรรค์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๔

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียน หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและระบบสหกรณ์ จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหา หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว นักเรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เอกสารประกอบการเรียนนี้ มีการเรียบเรียงและสรุปเนื้อหาที่เข้าใจง่ายมีภาพประกอบที่สวยงาม พร้อมทั้งมีแบบฝึกหัดที่ส่งเสริมกระบวนการคิดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตามคำแนะนำในบทเรียน จนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถสรุปองค์ความรู้จากบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง มีการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ

ณัฐกฤตา ชำศาสตร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญภาพ	ค
คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับครู	๑
คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับนักเรียน	๒
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
แนวทางการจัดการเรียนรู้	๕
บทที่ ๑ เรื่อง ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๗
แบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๑ เรื่อง ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๒๐
บทที่ ๒ เรื่อง แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ	๒๓
แบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๒ เรื่อง แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ	๓๓
บทสรุป	๓๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๖
อภิธานศัพท์	๓๘
บรรณานุกรม	๓๙
ภาคผนวก	
เฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๑ ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔๒
เฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๒ เรื่อง แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ	๔๕
เฉลยแบบทดสอบ	๔๘
กระดาศำตอบ	๔๙
แบบบันทึกสรุปผลการเรียน	๕๐

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๐	๘
ภาพที่ ๒ พืช ศก.อ่วม ๑๙ จังหวัดวิกฤตแล้ง สุพรรณ-โคราชขาดน้ำ ๕ แสนไร่	๘
ภาพที่ ๓ ปัญหายาเสพติด	๙
ภาพที่ ๔ ปัญหาการขายบริการทางเพศ	๙
ภาพที่ ๕ สภาพป่าไม้ถูกทำลาย	๑๐
ภาพที่ ๖ ปัญหาอุทกภัย	๑๑
ภาพที่ ๗ ปัญหาภัยแล้ง	๑๑
ภาพที่ ๘ เหตุการณ์กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิ พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๒
ภาพที่ ๙ เหตุการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ชุมนุมที่แยกราชประสงค์ กรุงเทพฯ เดือน เมษายน ๒๕๕๓	๑๒
ภาพที่ ๑๐ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	๑๔
ภาพที่ ๑๑ สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” จังหวัดพิษณุโลก	๒๒
ภาพที่ ๑๒ ชุมชนบ้านบัว ต้นแบบวิถีพอเพียง	๓๒

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับครู

๑. เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ ใช้เพื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้หน่วย เศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือใช้สอนซ่อมเสริมและให้นักเรียนศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง

๒. ครูควรศึกษาแผนจัดการเรียนรู้ หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ให้เข้าใจ โดยเฉพาะในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับกิจกรรมขณะที่นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียน

๓. ครูแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในคำแนะนำสำหรับนักเรียน อย่างครบถ้วนจนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

๔. เมื่อครูใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ครูควรแนะนำให้การช่วยเหลือ และให้การเสริมแรงนักเรียน ในขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ด้วย

อ่านก่อน
นำไปใช้นะคะ

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับนักเรียน

๑. เอกสารประกอบการเรียน หน่วยเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว รายวิชา ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและระบบสหกรณ์สำหรับนักเรียนเล่มนี้ มีไว้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ นอกเหนือจากหนังสือบทเรียนหรือสื่อการสอนอื่น ๆ ที่ครูใช้จัดการเรียนรู้

๒. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในการศึกษาเอกสารประกอบการเรียน เล่มที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่น ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและระบบสหกรณ์ ด้วยตนเองดังนี้

๒.๑ ศึกษาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ให้เข้าใจ ก่อนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๒ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐาน และตรวจสอบเฉลยในภาคผนวก

๒.๓ ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน เล่มที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและระบบสหกรณ์ ตั้งแต่ต้นจนจบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เมื่อไม่เข้าใจให้นักเรียนย้อนกลับมาศึกษาซ้ำอีกจนกว่าจะเข้าใจ

๒.๔ เมื่อนักเรียนพบคำศัพท์ที่ยากต่อความเข้าใจให้ศึกษาจากอภิธานศัพท์ท้ายเล่ม

๒.๕ ทำแบบฝึกหัดที่ ๑-๒ อย่างตั้งใจ และตรวจคำตอบที่ถูกต้องในภาคผนวก และบันทึกคะแนนไว้

๒.๖ ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ และตรวจสอบเฉลยในภาคผนวก

๓. คู่มือคะแนนที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

ขอให้ปฏิบัติตาม
คำแนะนำ
อย่างเคร่งครัดนะครับ

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้ได้ผล ควรเริ่มต้นอย่างไร
 - ก. เริ่มต้นที่ผู้นำท้องถิ่นเพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชน
 - ข. เริ่มต้นที่ตัวเอง ทำความเข้าใจ ยอมรับและปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
 - ค. เริ่มต้นที่สถาบันครอบครัวเพราะเป็นสถาบันแรกในการปลูกฝังจิตสำนึก
 - ง. เริ่มต้นที่รัฐบาลโดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจน
๒. “เศรษฐกิจพอเพียง” ในความหมายระดับประเทศ คือข้อใด
 - ก. พัฒนาประเทศตามวิถีชีวิตดั้งเดิม
 - ข. ชะลอการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
 - ค. การส่งออกมากกว่าบริโภคภายในประเทศ
 - ง. ผลิตสินค้าบริการเลี้ยงตนเองและส่งออกสร้างรายได้
๓. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เท่าใด
 - ก. ฉบับที่ ๑๐
 - ข. ฉบับที่ ๙
 - ค. ฉบับที่ ๘
 - ง. ฉบับที่ ๗
๔. ความพอเพียงในจิตใจ หมายถึงข้อใด
 - ก. มีความประพฤติที่ดีงาม
 - ข. การพออยู่ พอดี พอกิน
 - ค. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
 - ง. สามารถเผชิญกับความยากลำบากอย่างเข้มแข็ง
๕. การสร้างความพอเพียงด้านจิตใจของประชาชน สถาบันทางสังคมในข้อใด ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด
 - ก. สถาบันครอบครัว
 - ข. สถาบันศาสนา
 - ค. สถาบันการศึกษา
 - ง. สถาบันการปกครอง

๖. เพราะเหตุใด เกษตรกรที่ดำเนินรอยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงต้องร่วมมือจัดตั้งสหกรณ์

- ก. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์
- ข. เพื่อร่วมมือกับทางราชการ
- ค. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- ง. เพื่อให้เกษตรกรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๗. ข้อใดคือลักษณะข้อเสนอแนะสำหรับเกษตรกรในการสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

- ก. รวมพลังเพื่อพัฒนาสังคม
- ข. เน้นความประหยัดจัดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
- ค. รวมพลังเฉพาะกลุ่มอาชีพเดียวกัน จัดสวัสดิการและการศึกษาให้แก่สมาชิก
- ง. ประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาครัฐ และเอกชนในด้านเงินทุน การตลาด และข้อมูลข่าวสาร

๘. บุคคลใดเป็นสมาชิกตามหลักการสหกรณ์

- ก. โต้งชวนเอกไปสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ
- ข. โท่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าตามคนในครอบครัว
- ค. น้อยเป็นชาวสวนจึงไปสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ประมง
- ง. ต่อมโดนบังคับจากเพื่อนในกลุ่มให้เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

๙. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. สมาชิกสหกรณ์มีสิทธิออกเสียงเท่ากัน
- ข. สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตย
- ค. ผู้ถือหุ้นสูงสุดจะได้รับตำแหน่งประธานสหกรณ์
- ง. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสหกรณ์

๑๐. ปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นที่สำคัญและรุนแรงที่สุดของไทย

จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ข้อใด

- ก. ปัญหาคุณภาพชีวิต
- ข. ปัญหาความยากจน
- ค. ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ง. ปัญหาการแตกแยกทางความคิดทางการเมือง

แนวทางการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นในด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. บอกแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

๓. อธิบายหลักการสำคัญของระบบสหกรณ์

๔. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์ได้

๕. ยกตัวอย่างของชุมชนที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจได้

สาระการเรียนรู้

๑. สำนวณสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
๒. วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. แนวคิดของเศรษฐกิจกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ
๕. หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์
๖. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

สาระสำคัญ

การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้ามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ เนื่องจากท้องถิ่นในแต่ละแห่งล้วนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งจึงถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นหลักปรัชญาที่ใช้ดำเนินชีวิตให้พึ่งตนเองไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ทำประโยชน์ให้สังคมและชุมชน รวมทั้งหลักการของระบบสหกรณ์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆจึงเป็นแนวทางที่ควรศึกษา

พร้อมแล้ว
ไปศึกษาบทเรียนกันดีกว่า

บทที่ ๑

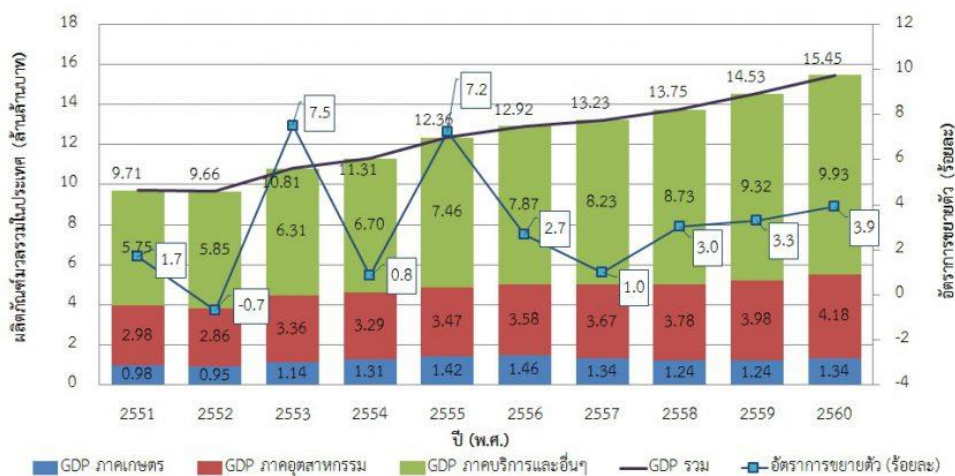
เรื่อง ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สภาพปัญหาท้องถิ่นในปัจจุบัน

การพัฒนาท้องถิ่นจัดว่ามีความสำคัญกับประเทศเป็นอย่างมาก แต่บริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันจึงทำให้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างกันตามไปด้วย โดยการพัฒนาท้องถิ่นของไทยจะเน้นการแก้ปัญหาลหลัก ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการใช้หลักการดำเนินชีวิตที่จะนำไปสู่มิติบริบทของท้องถิ่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

๑. ปัญหาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้ที่ใช้เลี้ยงครอบครัวขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตและราคาของสินค้าที่มักผันผวนขึ้นลงอยู่เสมอ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน อันนำมาซึ่งปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจ ๒ ประการ คือ

๑.๑ ปัญหาการกระจายรายได้ กลยุทธ์การพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับภาคอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมอย่างเห็นได้ชัด แนวโน้มในปัจจุบันสัดส่วนของการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและภาคการบริการเพิ่มมากขึ้น ส่วนสัดส่วนการผลิตของภาคเกษตรกรรมลดลง แต่อาชีพเกษตรกรยังคงมีจำนวนมากในสังคมไทย ซึ่งยังขาดการส่งเสริมในด้านเทคโนโลยีการผลิตและตลาดในการจำหน่ายสินค้า

ภาพที่ ๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๐

ที่มา : http://www.onep.go.th/env_data/๒๐๑๖/๐๑_๒/

๑.๒ ปัญหาความยากจน แม้ปัญหาความยากจนมีแนวโน้มดีขึ้นในปัจจุบัน โดยมีสัดส่วนคนจนลดลง แต่คนจนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชนบท ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร มีรายได้น้อย และหัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาชั้นประถมหรือไม่มี การศึกษาทำให้ขาดโอกาสในการเพิ่มพูนรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสังคม นอกเหนือจากความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ระหว่างบุคคลที่เพิ่มมากขึ้นแล้ว ความไม่เท่าเทียมของรายได้ที่กระจายระหว่างภูมิภาคก็เพิ่มมากขึ้นด้วย

ปัญหาความยากจน
มักเกิดขึ้นในภาคเกษตร

ภาพที่ ๒ พืช ศก.อ่วม ๑๙ จังหวัดวิกฤตแล้ง สุพรรณ-โคราชขาดน้ำ ๕ แสนไร่

ที่มา : <https://www.prachachat.net/local-economy/news-๒๒๙๖๘๓>

๒. **ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต** ถึงแม้ว่าปัจจุบันคนไทยจะมีอายุยืนยาวขึ้น เนื่องจากการพัฒนาทางด้านสาธารณสุข แต่กระแสนิยมและบริโภคนิยม รวมทั้งการเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีผลทำให้วิถีชีวิตของประชากรไทยโดยเฉพาะในชุมชนเมืองเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาสุขภาพจิตมีมากขึ้น ปัญหาสารเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาขายบริการทางเพศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา

ภาพที่ ๓ ปัญหายาเสพติด

ที่มา : <http://songkran๐๐๗.blogspot.com/>

ภาพที่ ๔ ปัญหาการขายบริการทางเพศ

ที่มา : <https://www.sanook.com/news/๕๐๑๔๘๘๒/>

๓. ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ผ่านมา ก่อให้เกิดการขยายตัวด้านการผลิตสินค้าและบริการ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญเรื่องความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มรายได้ของประชากร ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยในการผลิตอย่างฟุ่มเฟือย ขาดการวางแผนที่ดี ดังนั้น ทรัพยากรธรรมชาติจึงเสื่อมโทรมและลดลงอย่างรวดเร็ว ตามปริมาณการผลิตสินค้าและบริการที่เพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ ๕ สภาพป่าไม้ถูกทำลาย

ที่มา : http://ewt.prd.go.th/ewt/prchaiyaphum/ewt_news.php?nid=๓๘๓๑

ความเจริญทาง
เศรษฐกิจ
ทำให้ทรัพยากรถูก
ใช้เป็นจำนวนมาก

๔. ปัญหาร้ายพิบัติทางธรรมชาติ เนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรจำนวนมากเพื่อผลิตสินค้าและบริการทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลง เกิดความผันผวนทางธรรมชาติ จึงเกิดสภาพความแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำ อุทกภัยและวาตภัย ตามมา สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และต่อผลผลิตต่าง ๆ จำนวนมาก

ภาพที่ ๖ ปัญหาอุทกภัย

ที่มา : <https://www.partiharn.com/contents/๑๘๐๔>

ภาพที่ ๗ ปัญหาร้ายแล้ง

ที่มา : <https://moneyhub.in.th/article/water-crisis-๒๕๕๙/>

๕. ปัญหาการแตกแยกทางความคิด ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยกทางความคิดในขั้นที่รุนแรงเพราะปัญหาทางการเมือง มีการแบ่งฝ่ายเป็นสีต่าง ๆ แม้แต่ในที่ทำงาน ในสถาบันการศึกษา หรือครอบครัวเดียวกันก็ตาม ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การทำรัฐประหารในปี ๒๕๔๙ มาถึงการก่อกบฏยึดสนามบิน ทำเนียบรัฐบาล ย่านชุมชนธุรกิจใจกลางเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจคิดเป็นเงินหลายแสนล้านบาท มีจำนวนผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ของไทยและนับวันเหตุการณ์ความรุนแรงอันเนื่องมาจากการขัดแย้งทางความคิดยังหาทางออกไม่พบ

ภาพที่ ๘ เหตุการณ์กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย
เข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิ พ.ศ. ๒๕๕๑
ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/>

ภาพที่ ๙ เหตุการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ
ชุมนุมที่แยกราชประสงค์ กรุงเทพฯ เดือน เมษายน ๒๕๕๓
ที่มา : <https://www.thairath.co.th/content/๑๒๘๖๒๖๔>

๖. ปัญหาคุณภาพทางการศึกษา จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งจัดทดสอบโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ นั้น ได้สะท้อนคุณภาพการศึกษาไทยออกมาว่า ผลการสอบมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศไม่ถึงร้อยละ ๕๐

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาไทยกำลังตกต่ำลงเรื่อย ๆ เพราะสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ระบบการศึกษาปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง จากการรวบรวมข้อมูลคุณภาพหรือผลลัพธ์ทางการศึกษาที่สะท้อนออกมาทำให้มองเห็นคุณภาพการศึกษาของไทยที่ยังต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

กล่าวโดยสรุปสภาพปัญหาของท้องถิ่นในปัจจุบันเกิดจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาไม่สามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดทิศทางการพัฒนาไว้ ดังนั้นรัฐจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโดยคำนึงถึงการสร้างความสมดุลและภูมิคุ้มกันที่ยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งตนเองให้มากขึ้น ทั้งนี้จึงได้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาโดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ เป็นต้นมา

รู้กันแล้วนะ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่เท่าไร

การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพึ่งพาตนเอง ปฏิบัติตน ดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์โลก มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตต่างๆ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนในการพัฒนา

ภาพที่ ๑๐ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
ที่มา : http://wiki.stjohn.ac.th/groups/poly_ordinarycourse๑/

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ

๓. การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

๒. เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

จากแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาใช้เป็นหลักการดำเนินชีวิต ได้ดังนี้

๑. การพึ่งพาตนเองเป็นหลัก เป็นการรู้จักนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ศักยภาพของท้องถิ่น ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้สนองความต้องการพื้นฐานของชีวิตอย่างพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

๒. การพึ่งพากันเองเป็นหลัก คือการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันของชาวบ้าน โดยหลักความสามัคคีในหมู่คณะ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เช่น ร่วมมือจัดตั้งกลุ่มผลิตสินค้า จัดตั้งกลุ่มอาสาป้องกันภัยหรือกลุ่มอนุรักษ์

๓. การมีหลักการจัดการที่ดี เป็นการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความไม่ประมาท มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มเงินทุน กลุ่มธุรกิจ องค์กรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนด้านการลงทุน การตลาดและการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวม

แนวทางการแก้ไขปัญาและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการแก้ไขปัญาและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๑. การสร้างแรงผลักดัน เป็นการแสวงหาแรงผลักดันในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ครอบครัว และชุมชนท้องถิ่นของตน ซึ่งอาจเกิดจากความศรัทธาในแนวความคิดความเชื่อต่อบุคคล หรือผลที่บังเกิดต่อชุมชนที่เป็นต้นแบบของชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพาตนเองจนประสบความสำเร็จ การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจนี้ เรียกว่า การระเบิดจากข้างใน อันนำไปสู่การพึ่งตนเองและทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติตนโดยอาศัยแนวทางจากบุคคลหรือองค์กรที่เป็นต้นแบบ

๒. การปรับเปลี่ยน จากแรงผลักดันในการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การปรับเปลี่ยนไปสู่หนทางที่ดีขึ้นทั้งในระดับตนเอง ครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ เริ่มจากการระเบิดจากข้างใน รู้จักแก้ปัญหาที่จุดเล็กๆก่อนและทำอย่างเป็นขั้นตอนมีการวางแผนที่อาศัยระยะเวลาแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ตนเองพออยู่พอกินพึ่งตนเองได้โดยไม่เดือดร้อน

๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อพึ่งพาตนเองได้แล้วจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มหรือเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงนำมาพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งในขั้นตอนนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริไว้ว่า การขาดทุนคือกำไร เพราะจะทำให้เราเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ไม่ยึดติดตำราควรศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นๆควบคู่ไปด้วย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยการระดมความคิดร่วมกันของคนในชุมชนหรือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นการจัดเวทีเสวนา การศึกษาดูงาน เป็นต้น

๔. การวางแผนชุมชน เมื่อสมาชิกในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แล้วนำมาจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้การพัฒนานั้นมีทิศทางที่ชัดเจน โดยแผนชุมชนนั้นควรยึดหลัก การระเบิดจากข้างใน มุ่งประโยชน์ ส่วนใหญ่ของคนเป็นหลัก ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น มีการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม คือ ไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่งแต่เป็นการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน

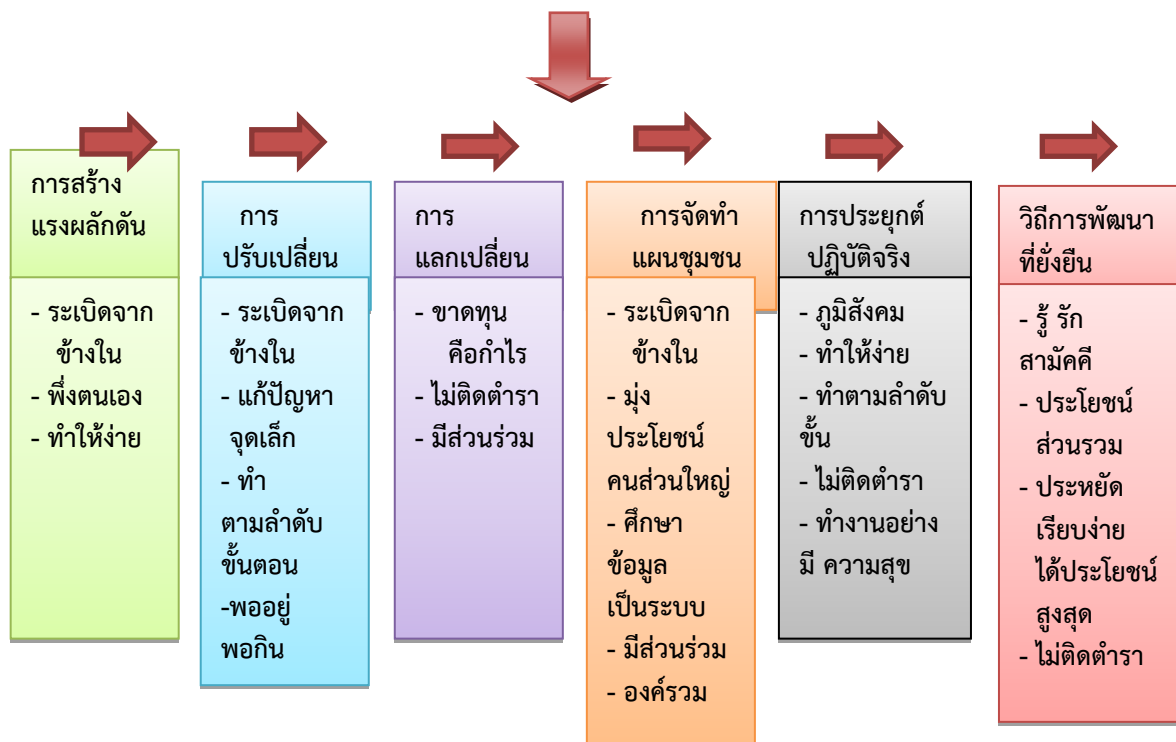
๕. การประยุกต์ปฏิบัติจริง โดยการเริ่มนำแผนชุมชนมาใช้ปฏิบัติจริง คำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้ ได้แก่ คำนึงถึงความแตกต่างด้านภูมิสังคม เพราะความแตกต่างของแต่ละพื้นที่อาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติให้เข้ากับพื้นที่ การทำให้ง่าย คือ การนำหลักการมาปฏิบัติให้ง่ายต่อการลงมือทำจริง การทำตามลำดับขั้นตอน ไม่ยึดติดตำรา และทำงานด้วยความสุข

๖. วิธีการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการเน้นหลักความรู้รัก สามัคคี การมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เน้นการประหยัดและเรียบง่าย ไม่ยึดติดตำรา

แผนผังกระบวนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

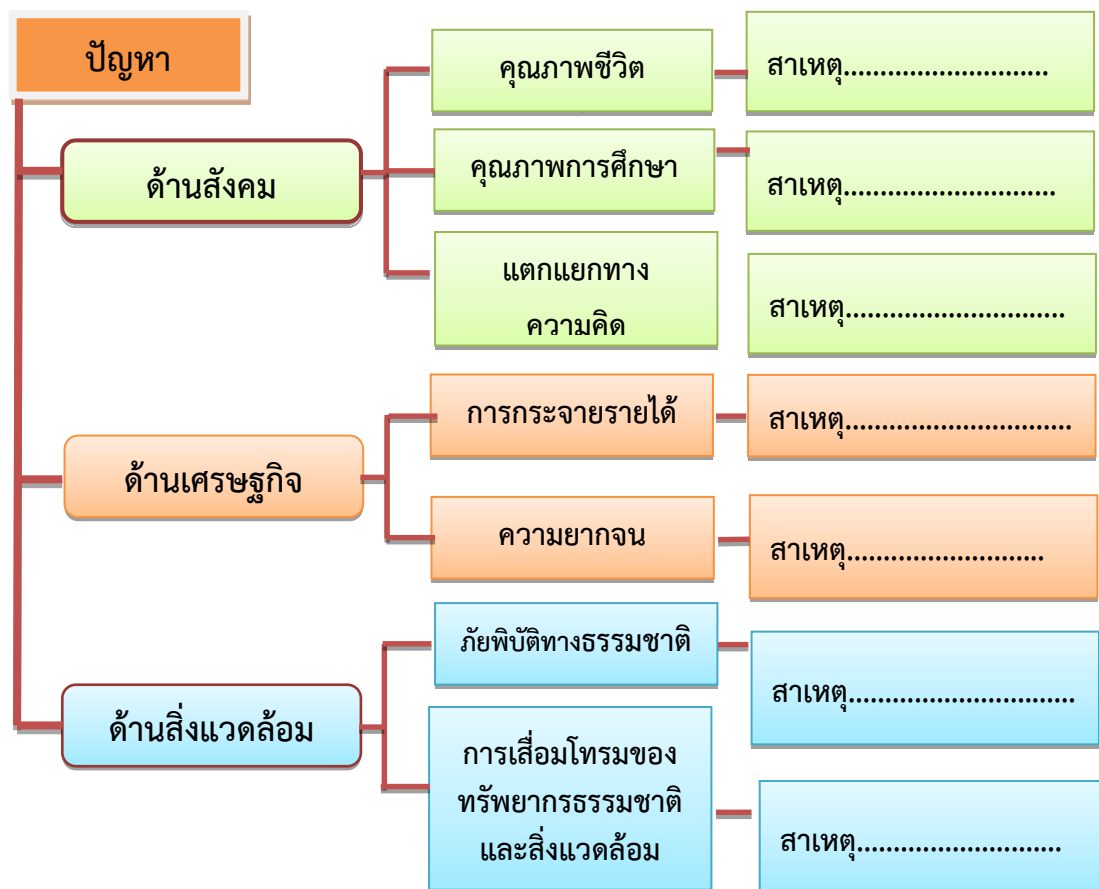
แผนภูมิกระบวนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

ที่มา : หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๓.วัฒนาพานิช, ๒๕๕๕, หน้า ๑๔๑.

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๑
เรื่อง ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหา
โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบต่าง ๆ ของไทยลงในกรอบแผนผังด้านล่าง (๗ คะแนน)

๒. ให้นักเรียนอ่านข่าวด้านล่างแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ (๓ คะแนน)

**เกิดเหตุแก๊สรั่วในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง แพทย์ระบุ
มีคนงานบาดเจ็บสาหัส ๓ ราย อากาศเสีย ๓๑ ราย**

เกิดเหตุแก๊สรั่วภายในบริษัทหอดิตยาเบอร์ล่า ในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง มีผู้บาดเจ็บจากการได้รับกลิ่น เบื้องต้นถูกนำส่งโรงพยาบาลมาบตาพุด จำนวน ๔๓ ราย มีอาการสาหัสต้องทำการส่งต่อไปรักษายังโรงพยาบาลอื่นๆ ในจังหวัดระยอง แล้ว ๓๑ ราย น.พ.สุรทิน มาลีหาล ผอ.โรงพยาบาลมาบตาพุด กล่าวว่า ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นพนักงานก่อสร้างที่อยู่ในบริษัท ซึ่งมีอาการแน่นหน้าอก แสบจมูก หายใจไม่ออก ต้องให้ออกซิเจน และส่งต่อไปยังโรงพยาบาลอื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บาดเจ็บได้รับสารเคมีซ้ำอีก เนื่องจากเป็นสารโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ ผลิตภัณฑ์คลอรีน ซึ่งยังคงมีผู้บาดเจ็บทั้งจากในโรงงานและชุมชนรอบๆ ททยอยเข้ามารักษาตัวกันอย่างต่อเนื่อง

ด้านนางมณฑา ประณูทรรพาล ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เปิดเผย กับสำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น. กรณีเหตุสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง ที่เกิดขึ้นในช่วงบ่ายของวันนี้ว่า สารดังกล่าวเป็นคลอรีนเหลว เมื่อมีการรั่วไหลจะระเหยเป็นก๊าซ มีกลิ่นและก่อให้เกิดอาการระคายเคือง ซึ่งขณะนี้สามารถควบคุมการรั่วไหลให้อยู่ในวงจำกัดแล้ว และได้สั่งการให้โรงงานดังกล่าวยุติการดำเนินงานชั่วคราว รวมทั้งมอบหมายให้ทีมประจำศูนย์เฝ้าระวังเข้าทำการตรวจสอบเพื่อไม่ให้ลามไปยังบริเวณพื้นที่อื่น

สำหรับเหตุที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบของ กนอ. มีผู้ได้รับผลกระทบ ๓๔ ราย ได้นำตัวส่งโรงพยาบาลรับการรักษาและกลับบ้านได้แล้ว ๙ ราย นอนพักรักษาตัว ๒๕ ราย ส่วนใหญ่มีอาการแน่นหน้าอก แสบจมูก หายใจไม่สะดวก โดยได้อพยพพนักงานโรงงานใกล้เคียงในรัศมี ๓๐๐ เมตร ออกนอกพื้นที่แล้ว

ที่มา : <http://news.sanook.com/region/>

๑. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเหตุการณ์แก๊สรั่วเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด

.....

.....

.....

๒. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อใครบ้าง

.....

.....

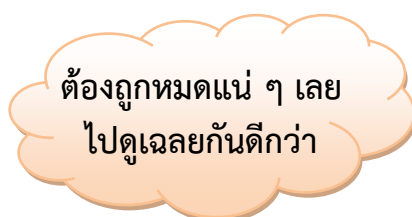
.....

๓. ให้นักเรียนนำแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าว

.....

.....

.....

บทที่ ๒

เรื่อง แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ

แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาระดับต่าง ๆ

๑. แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาระดับตนเอง

เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยยึดหลักความพอเพียง ดังนี้

๑.๑ การสร้างความพอเพียงด้านจิตใจ คือการที่มีจิตใจเข้มแข็ง อดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเจตนาที่บริสุทธิ์ไม่เอาเปรียบบุคคลอื่น มีจิตใจที่เอื้ออาทร

๑.๒ การสร้างความพอเพียงด้านสังคม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง มีความเห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสามัคคีและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

๑.๓ การสร้างความพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

๑.๔ การสร้างความพอเพียงทางด้านเทคโนโลยี เป็นการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

๑.๕ การสร้างความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการวางแผนการใช้จ่ายให้มีความสมดุล ยึดหลักความประหยัด มัธยัสถ์ และเหลือเงินออมไว้เพื่ออนาคต

๑.๖ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง พึ่งผู้อื่นให้น้อยลง ค้นหาและนำศักยภาพที่มีในตนเองออกมาใช้ให้มากที่สุด

๑.๗ สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต มีเหตุมีผล ไม่ประมาทลุ่มหลงไปตามกระแสนิยมต่างๆ

๒. แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาระดับชุมชน เมื่อบุคคลสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับตนเองได้แล้ว ในขั้นตอนนี้จะส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มในระดับชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชน กิจการสหกรณ์ จัดหาแหล่งเงินทุนต่างๆทั้งธนาคาร ห้างร้าน และบริษัทมาร่วมในการลงทุน เพื่อพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพดีขึ้น

๓. แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาระดับประเทศ เมื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มความร่วมมือในระดับชุมชนแล้วจึงขยายผลผลิตจากชุมชนออกสู่ตลาดในระดับประเทศและต่างประเทศโดยกลุ่มชุมชนร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ในการขยายตลาด เพื่อการส่งออกผลผลิตสร้างรายได้ให้กับประเทศ

ชุมชนของเราอยู่ด้วยกันอย่างเอื้อเพื่อ
พึ่งพาอาศัยกัน ชุมชนของเราจึง
เข้มแข็ง!!

หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์

ความหมายของระบบสหกรณ์

สหกรณ์ (Cooperatives) หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคลเป็นสมาคมหรือองค์การด้วยความสมัครใจ โดยดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างเป็นอิสระ และมีวิธีการควบคุมซึ่งกันและกันตามแนวทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมร่วมกัน

ลักษณะสำคัญของสหกรณ์

๑. เป็นธุรกิจการค้า ดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจหรือเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก
๒. ไม่แสวงหากำไร ดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเป็นสำคัญ การแสวงหากำไรเป็นเป้าหมายรอง
๓. มีสมาชิกเป็นเจ้าของ สมาชิกต้องร่วมกันทำงานในสหกรณ์ในฐานะเจ้าของ
๔. ความสมัครใจ การเข้าเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิก ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ
๕. ควบคุมสมาชิกด้วยหลักประชาธิปไตย
๖. มีผลประโยชน์ร่วมกันและแบ่งปันผลประโยชน์ตามสัดส่วน สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน เช่น ได้รับเงินปันผลประจำปี โดยจะแบ่งปันตามสัดส่วน สมาชิกที่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ร้านค้าจำนวนมากย่อมจะได้รับเงินปันผลมาก เป็นต้น

กิจการสหกรณ์ในประเทศไทย

กำเนิดสหกรณ์ในประเทศไทย

สหกรณ์แห่งแรกของไทย คือ “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” จัดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๙ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ อยู่ในท้องที่ตำบลวัดจันทร์ อำเภอมะเมือง จังหวัดพิษณุโลก ริเริ่มจัดตั้งโดย “กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์” ต่อมาได้รับยกย่องให้เป็นพระบิดาแห่งกิจการสหกรณ์ของไทย

สาเหตุที่ประเทศไทยนำระบบสหกรณ์เข้ามาใช้ในสมัยนั้น เกิดจากภาวะความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ ที่ชาวนาได้รับ เช่น ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน ฝนแล้ง ทำนาไม่ได้ผล ความยากจน และขาดแคลนเงินทุน เป็นต้น

ประเภทของกิจการสหกรณ์ในประเทศไทย

๑. สหกรณ์การเกษตร

เป็นองค์กรที่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกของไทยที่จัดตั้งขึ้น คือ “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” จังหวัดพิษณุโลก จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙

ภาพที่ ๑๑ สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ จังหวัดพิษณุโลก
เป็นสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย

ที่มา : <http://www.sahakornthai.com/watchan/index.php>

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

มุ่งให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ ดังนี้

- ๑) ให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร และรับฝากเงินจากสมาชิก
- ๒) จัดหาวัสดุการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และเมล็ดพันธุ์มาจำหน่าย
- ๓) จัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต โดยไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง
- ๔) ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเกษตรแผนใหม่
- ๕) ให้การศึกษา อบรม และทัศนศึกษาดูงานเกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์แก่สมาชิก

๒. สหกรณ์ประมง

สหกรณ์ประมง เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพการทำประมง

สหกรณ์ประมงแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้น คือ “สหกรณ์ประมงพิษณุโลก จำกัด” ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๙๒ ณ จังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ประมง

- ๑) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การทำประมง และอื่น ๆ มาจำหน่ายให้สมาชิก
- ๒) จัดหาตลาดหรือจัดจำหน่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำต่าง ๆ ของสมาชิก ให้แก่ประชาชนผู้บริโภคในราคายุติธรรม
- ๓) จัดหาเงินกู้ให้สมาชิกนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และรับฝากเงินจากสมาชิก
- ๔) ให้การสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัวที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ
- ๕) ให้บริการความรู้ด้านวิชาการและธุรกิจการประมงแก่สมาชิก เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลผลิต และการนำเทคโนโลยีการจับสัตว์น้ำมาใช้ เป็นต้น

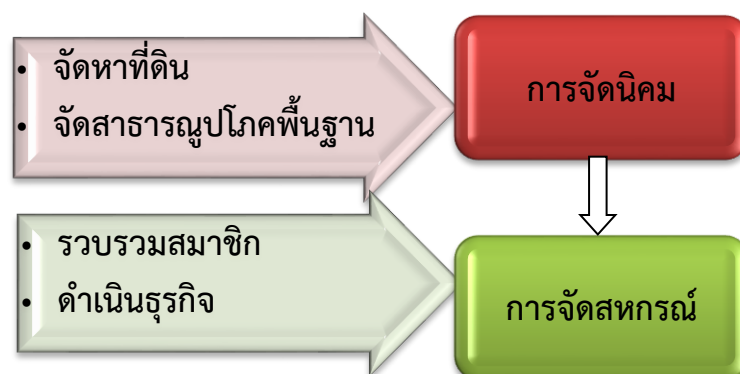
๓. สหกรณ์นิคม

สหกรณ์นิคม เป็นสหกรณ์ที่เกิดจากการสนับสนุนของทางราชการ มุ่งจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรพร้อมทั้งจัดสร้างสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้เช่าอยู่อาศัย

สหกรณ์นิคมแห่งแรกของไทย เกิดขึ้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ โดยจัดซื้อที่ดินราชพัสดุของกระทรวงการคลัง จำนวน ๔,๑๐๙ ไร่ มาจัดสรรให้แก่สมาชิก

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์นิคม

- ๑) เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินแก่ราษฎร จัดให้มีสาธารณูปโภคที่จำเป็นแก่ผู้อาศัย
- ๒) รวบรวมสมาชิกที่มาอาศัยก่อตั้งเป็นสหกรณ์โดยใช้วิธีการเดียวกันกับสหกรณ์การเกษตรทุกประการ

๔. สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่ง เกิดจากการรวมตัวจัดตั้งโดยกลุ่มบุคคลซึ่งมีอาชีพเดียวกันหรืออยู่อาศัยในชุมชนเดียวกันเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกและช่วยเหลือสมาชิกให้มีแหล่งเงินกู้เมื่อถึงคราวจำเป็น

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกที่จัดตั้งขึ้น คือ “สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด” จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยข้าราชการในกรมสหกรณ์สมัยนั้น

ในปัจจุบันมีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่ข้าราชการ

ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ของชุมชนแห่งแรก จัดตั้งขึ้นโดยประชาชนในแหล่งชุมชนแออัดย่านห้วยขวาง ดินแดง กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ มีชื่อเรียกว่า “เครดิตยูเนียนแห่งศูนย์กลางเทวา” แต่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย และสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนและจดทะเบียนถูกต้องเป็นแห่งแรก เกิดขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๒๒ มีชื่อเรียกว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด ”

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

๑) ส่งเสริมการออมทรัพย์ สมาชิกจะต้องออมทรัพย์กับสหกรณ์โดยปฏิบัติ ๒ วิธี คือ การซื้อหุ้นอย่างน้อย ๑ หุ้น แต่จะต้องไม่เกินกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และอีกวิธีหนึ่ง คือการฝากเงินโดยได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์หรือสูงกว่า

๒) การให้บริการเงินกู้ สหกรณ์ออมทรัพย์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิมาหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนได้กู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าเงินกู้จากเอกชน

๕. สหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์ร้านค้า เป็นสหกรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวจัดตั้งของผู้บริโภค เพื่อจัดหาสินค้าอุปโภคและบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป มีการจดทะเบียนตามกฎหมายของสหกรณ์และมีสภาพเป็นนิติบุคคล

สหกรณ์ร้านค้าแห่งแรก เกิดขึ้นโดยความริเริ่มของชาวบ้านในท้องถิ่นที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ แต่ไม่นานก็ล้มเลิกกิจการไป ในปัจจุบันมีสหกรณ์ร้านค้าที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และร้านสหกรณ์กรุงเทพ จำกัด

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ร้านค้า

๑) จัดหาสินค้า สิ่งของเครื่องใช้ที่สมาชิกต้องการจำหน่าย โดยเน้นคุณภาพและมีราคาไม่แพงกว่าท้องตลาด

๒) ช่วยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกโดยแบ่งผลกำไรให้ทั้งสองฝ่ายตามข้อกำหนด

๓) เผยแพร่ให้ความรู้ด้านการค้าและการสหกรณ์แก่สมาชิก

๖. สหกรณ์บริการ

สหกรณ์บริการ เป็นสหกรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนที่มีอาชีพเดียวกัน ไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ขึ้นไป ซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบอาชีพ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และมุ่งให้เกิดความมั่นคงในรายได้ เช่น สหกรณ์รถแท็กซี่ สหกรณ์นักเขียน สหกรณ์ผู้ผลิตและค่าน้ำแข็ง เป็นต้น

สหกรณ์บริการแห่งแรกที่เกิดขึ้น คือ “สหกรณ์ผู้ทำร่มบ่อสร้างจำกัด” จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ในปัจจุบัน สหกรณ์บริการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการ ได้แก่ สหกรณ์แท็กซี่รวมมิตร จำกัด และสหกรณ์สุราษฎร์ธานี จำกัด

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์บริการ

- ๑) ให้บริการด้านการประกอบอาชีพตามประเภทธุรกิจที่ได้จัดตั้งขึ้น
- ๒) จัดหาอุปกรณ์และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก
- ๓) รับฝากเงิน ให้สมาชิกกู้เงิน และส่งเสริมด้านสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก
- ๔) ช่วยเหลือสมาชิกด้านกฎหมายและคดีความต่าง ๆ

**ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบ
ของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน**

การดำเนินงานแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการของสหกรณ์มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

- ๑) แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้ประชาชนรวมกลุ่มกันได้ ตามความสมัครใจ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการของสหกรณ์ที่เปิดรับสมาชิกทุกเพศทุกวัย
- ๒) ส่งเสริมให้มีการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นในสังคมและการตัดสินใจ โดยใช้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสหกรณ์ที่สมาชิกมีความเสมอภาคกัน
- ๓) แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสหกรณ์ที่ส่งเสริมให้สมาชิกได้มีการศึกษา อบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- ๔) แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ประชาชนมีการร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสหกรณ์เรื่องสมาชิกจะต้องร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจโดยเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ
- ๕) แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีการขยายความร่วมมือกันของสหกรณ์เมื่อมีการดำเนินการที่เข้มแข็งแล้วก็เป็น การขยายวิสาหกิจชุมชนให้กว้างขวางขึ้นซึ่งสอดคล้องกับหลักการของระบบสหกรณ์ในเรื่องความร่วมมือกันระหว่างสมาชิก
- ๖) แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองสอดคล้องกับหลักการของระบบสหกรณ์

ชุมชนบ้านบัว พะเยา ต้นแบบวิถีพอเพียง

ชุมชนบ้านบัว หมู่ ๔ ตำบลบ้านต๋อน อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นหนึ่งชุมชนที่ได้รื้อฟื้นหลักการทำงานหรือศาสตร์พระราชาแปรสู่การปฏิบัติสร้างจุดเปลี่ยนจากอดีตที่ชาวบ้านประสบปัญหาด้านสุขภาพ มีสารพิษในร่างกายถึงร้อยละ ๙๐ ของประชากร อันเป็นผลข้างเคียงมาจากการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าหญ้าในการทำนา สู่โครงการลด ละ เลิกสารเคมี น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาปรับใช้ปฏิบัติชุมชน จนสามารถสร้างปรากฏการณ์ให้บ้านบัวในวันนี้ ยืนหยัดเป็นหมู่บ้านที่ผลิตข้าวอินทรีย์ส่งขายไปทั่วประเทศ ควบคู่กับการเป็นแหล่งหัตถกรรมจักสานแข่ง ตะกร้าไม้ไผ่รายใหญ่ ที่ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม สร้างรายได้อย่างเป็นกอบเป็นกำให้กับชาวชุมชน และต่อยอดสู่การเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วย ๑๑ ฐานการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงวิถีชุมชน ภายใต้ต้นทุนทางวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่ชาวบ้านยึดมั่น

ภาพที่ ๑๒ ชุมชนบ้านบัว ต้นแบบวิถีพอเพียง

ที่มา : https://thaiesaneat.blogspot.com/๒๐๑๗/๑๐/blog-post_๔๖.html

ผลสำเร็จที่เด่นชัด คือ การส่งเสริมอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบมีส่วนร่วม ภายใต้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดจากความร่วมมือแรงร่วมใจและจิตสำนึกของคนในชุมชน ผ่านการใช้เวทีประชาคมมีการบริหารจัดการชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งร่วมกันรักษาคุณค่าทางสังคมที่ดีงามทำให้ชุมชนบ้านบัวได้รับรางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ในฐานะหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นระดับประเทศ เมื่อปี ๒๕๕๓ ถือเป็นชุมชนต้นแบบการพัฒนาระดับพื้นที่ “พะเยาโมเดล” และอีกหลาย ๆ รางวัล

๑. ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเองลงในกรอบด้านล่าง (๒ คะแนน)

๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างกลุ่มชุมชนที่ใช้แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน (๒ คะแนน)

๓. การนำแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศส่งผลดีอย่างไรบ้าง (๒ คะแนน)

๔. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการของระบบสหกรณ์มาพอสังเขป (๒ คะแนน)

๕. วิธีการของระบบสหกรณ์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (๒ คะแนน)

บทสรุป

การพัฒนาท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น ได้แบ่งการพัฒนออกเป็น ๓ ด้านที่สำคัญ คือ ๑. ด้านเศรษฐกิจ ๒. ด้านสังคม ๓. ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนต่างๆ เพราะเป็นผู้เข้าใจสภาพปัญหาของชุมชนตนเองได้ดีที่สุด

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น เช่น การใช้หลักการพึ่งตนเองทำให้ชุมชนเข้มแข็ง การยึดหลักความพอประมาณไม่เบียดเบียนผู้อื่น การดำเนินชีวิตโดยใช้หลักความรู้ความสามารถควบคู่กับหลักคุณธรรมจริยธรรม การยึดหลักความสามัคคีของคนในชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ระบบสหกรณ์ได้นำมาใช้ในการจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยชุมชนจัดตั้งสหกรณ์ตามประเภทที่สอดคล้องกับบริบทในท้องถิ่นของตนเอง บริหารโดยสมาชิก กระจายผลประโยชน์และแบ่งปันกันอย่างทั่วถึง นับเป็นตัวอย่างวิธีการหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. “เศรษฐกิจพอเพียง” ในความหมายระดับประเทศ คือข้อใด
 - ก. พัฒนาประเทศตามวิถีชีวิตดั้งเดิม
 - ข. ชะลอการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
 - ค. การส่งออกมากกว่าบริโภคภายในประเทศ
 - ง. ผลิตสินค้าและบริการเลี้ยงตนเองเป็นสำคัญ
๒. เพราะเหตุใดเกษตรกรที่ดำเนินรอยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงต้องร่วมมือจัดตั้งสหกรณ์
 - ก. เพื่อร่วมมือกับทางราชการ
 - ข. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์
 - ค. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
 - ง. เพื่อให้เกษตรกรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๓. ข้อใดคือลักษณะสำคัญสำหรับเกษตรกรในการสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ
 - ก. รวมพลังเพื่อพัฒนาสังคม
 - ข. เน้นความประหยัดจัดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
 - ค. รวมพลังเฉพาะกลุ่มอาชีพเดียวกัน จัดสวัสดิการและการศึกษาให้แก่สมาชิก
 - ง. ประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาครัฐ และเอกชนในด้านเงินทุน การตลาดและข้อมูลข่าวสาร
๔. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้ได้ผล ควรเริ่มต้นอย่างไร
 - ก. เริ่มต้นที่ตัวเอง ทำความเข้าใจ ยอมรับและปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
 - ข. เริ่มต้นที่รัฐบาล โดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจน
 - ค. เริ่มต้นที่สถาบันครอบครัวเพราะเป็นสถาบันแรกที่ปลูกฝังความคิด
 - ง. เริ่มต้นที่ผู้นำท้องถิ่น เพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชน

๕. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่เท่าใด
 - ก. ฉบับที่ ๗
 - ข. ฉบับที่ ๘
 - ค. ฉบับที่ ๙
 - ง. ฉบับที่ ๑๐
๖. การสร้างความพอเพียงด้านจิตใจของประชาชน สถาบันใดที่มีบทบาทสำคัญที่สุด
 - ก. สถาบันศาสนา
 - ข. สถาบันการปกครอง
 - ค. สถาบันการศึกษา
 - ง. สถาบันครอบครัว
๗. ความพอเพียงในจิตใจ หมายถึงข้อใด
 - ก. การพออยู่ พอดี พอกิน
 - ข. มีความประพฤติที่ดีงาม
 - ค. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
 - ง. สามารถเผชิญกับความยากลำบากอย่างเข้มแข็ง
๘. ปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นที่สำคัญและรุนแรงที่สุดของไทย จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ข้อใด
 - ก. ปัญหาความยากจน
 - ข. ปัญหาคุณภาพชีวิต
 - ค. ปัญหาการแตกแยกทางความคิดทางการเมือง
 - ง. ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙. บุคคลใดเป็นสมาชิกตามหลักการของสหกรณ์
 - ก. โห่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าตามคนในครอบครัว
 - ข. โต้งชวนเอกไปสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ
 - ค. น้อยเป็นชาวสวนจึงไปสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ประมง
 - ง. แต้มนโดนบังคับจากเพื่อนในกลุ่มให้เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
๑๐. ข้อใดกล่าวผิด
 - ก. สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตย
 - ข. สมาชิกสหกรณ์มีสิทธิออกเสียงเท่ากัน
 - ค. ผู้ถือหุ้นสูงสุดจะได้รับตำแหน่งประธานสหกรณ์
 - ง. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสหกรณ์

อภิธานศัพท์

๑. การกระจายรายได้ คือ การเปรียบเทียบสัดส่วนรายได้ที่ประชาชนแต่ละกลุ่มได้รับ โดยพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อหัวในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละภูมิภาค โดยแบ่งเป็น เขตเมืองและเขตชนบท

๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ การวางนโยบายมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาประเทศโดยกำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในระหว่างการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๓. วิสาหกิจชุมชน คือ กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกัน ประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

๔. สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมของสมาชิกโดยจ่ายผลตอบแทนเป็นเงินปันผลตามจำนวนหุ้นที่ถือและการให้สินเชื่อแก่สมาชิก เงินทุนของเครดิตยูเนียน มาจากการขายหุ้นเรือนหุ้นให้แก่สมาชิกหรือบุคคลทั่วไป ประเทศไทยมีการจัดตั้งเครดิตยูเนียนและมีกฎหมายรองรับ

๕. โฮมสเตย์ คือ การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้าไปใช้ชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกับคนในท้องถิ่น อยู่บ้านเดียวกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ให้ความสำคัญกับการทำตัวให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติ

บรรณานุกรม

- กวี วรกวินและคณะ. (๒๕๕๕). หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- เกษมสันต์วีระกุลและคณะ. (๒๕๕๖). พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐานข้อมูลเพื่อการรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย.
- การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม.
- http://www.onep.go.th/env_data/category/๑/ (๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑)
- ไทยรัฐ. เหตุการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ.
- <https://www.thairath.co.th/content/๑๒๘๖๒๖๔> (๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑)
- ประชาชาติธุรกิจ. พืชศก.อ่วม ๑๙จังหวัดวิกฤตแล้ง สุพรรณ-โคราชขาดน้ำแสนไร้.
- <https://www.prachachat.net/local-economy/news-๒๒๙๖๘๓> (๓ เมษายน ๒๕๖๑)
- ปาฏิหาริย์. ฝนตกน้ำท่วม ปัญหาใหญ่ประเทศไทย.
- <https://www.partiharn.com/contents/๑๘๐๔> (๑๐ เมษายน ๒๕๖๑)
- ผู้จัดการออนไลน์. ปัญหาการขายบริการทางเพศ.
- <http://www.manager.co.th/indochina/viewnews.aspx?NewsID=๙๕๖๐๐๐๐๖๙๐๖๕> (๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑)
- วิกิพีเดีย. กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิ พ.ศ. ๒๕๕๑. <https://th.wikipedia.org/wiki/> (๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑)
- วิกิพีเดีย. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. http://wiki.stjohn.ac.th/groups/poly_ordinarycourse๑/wiki/e๘๖fo/๑๔_.html (๓ เมษายน ๒๕๖๑)
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. (๒๕๕๕). เศรษฐศาสตร์สำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงดาว จำกัด.
- สงกรานต์. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.
- <http://songkran๐๐๗.blogspot.com/> (๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑)
- สนุกดอตคอม. “วิคตอเรียซีเคร็ท” เปิดเส้นทางค้ามนุษย์ลงอ่างอาบอบนวด.
- <https://www.sanook.com/news/๕๐๑๔๘๘๒/> (๑๐ เมษายน ๒๕๖๑)

สหกรณ์ไทยดอตคอม. ประวัติของสหกรณ์.

<http://www.sahakornthai.com/watchan/index.php>

(๑๐ เมษายน ๒๕๖๑)

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิประกาศยึดคืนป่าภูเขาเป้ง ๒ หมื่นไร่ หลังถูก
นายทุนบุกรุกหนัก.

http://ewt.prd.go.th/ewt/prchaiyaphum/ewt_news.php?nid=๓๘๓๑

(๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑)

อินเตอร์สเปซ. กูรู คาดการณ์ ผลกระทบภัยแล้ง.

<https://moneyhub.in.th/article/water-crisis-๒๕๕๙/> (๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑)

เอ็มไทย. สภาพป่าไม้ถูกทำลาย. <http://picpost.mthai.com/view/๕๔๓๐๒>

(๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑)

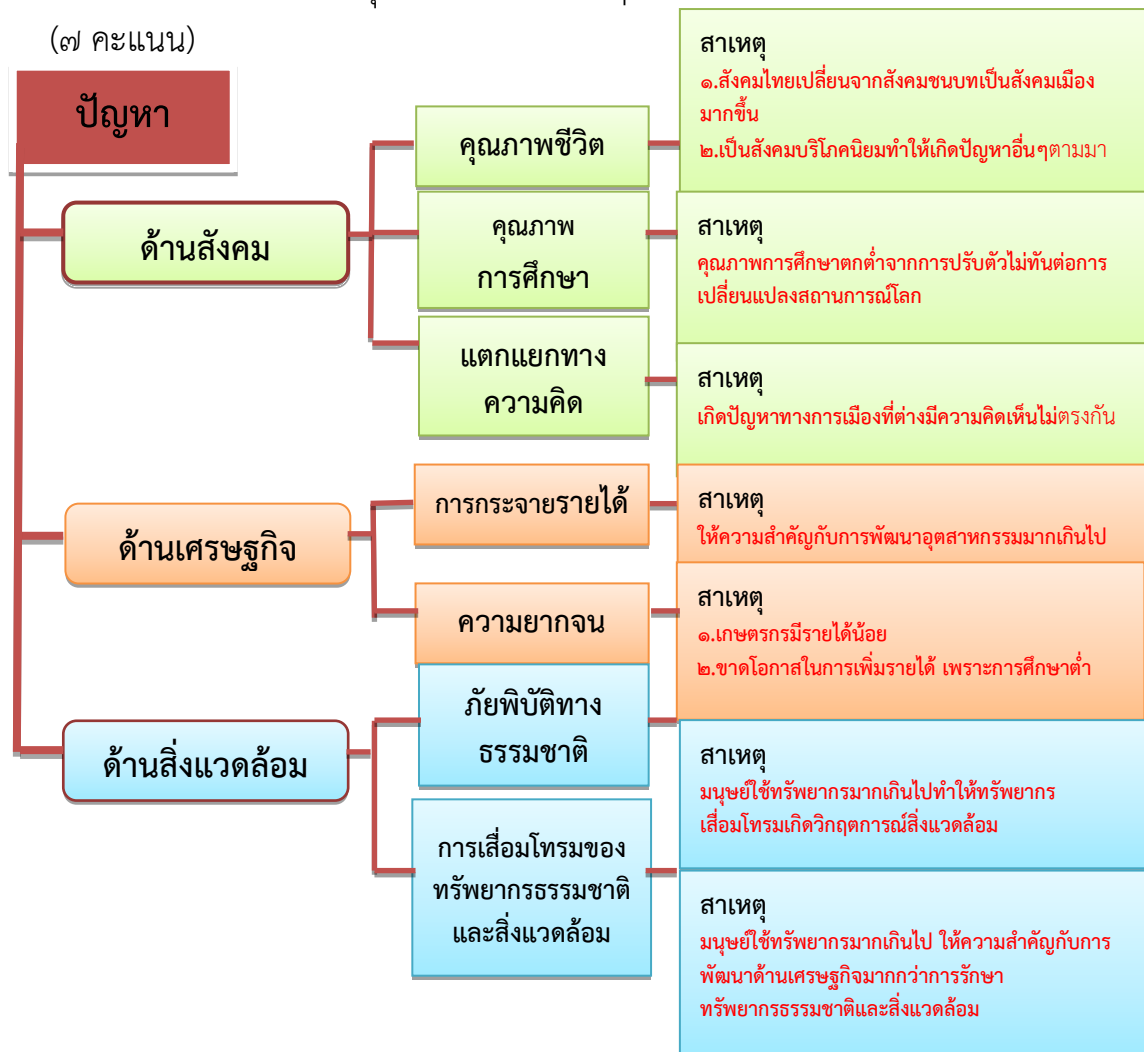
ภาคผนวก

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทที่ ๑

เรื่อง ปัญหาท้องถิ่นและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบต่างๆของไทยลงในกรอบแผนผังด้านล่าง
(๗ คะแนน)

๒. ให้นักเรียนอ่านข่าวด้านล่างแล้วตอบคำถามต่อไปนี้ (๓ คะแนน)

**เกิดเหตุแก๊สรั่วในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง แพทย์ระบุ
มีคนงานบาดเจ็บสาหัส ๓ ราย อากาศเสีย ๓๑ ราย**

เกิดเหตุแก๊สรั่วภายในบริษัทอิตาเลียเบอรัล ในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง มีผู้บาดเจ็บจากการได้รับกลิ่น เบื้องต้นถูกนำส่งโรงพยาบาลมาบตาพุด จำนวน ๔๓ ราย มีอาการสาหัสต้องทำการส่งต่อไปรักษายังโรงพยาบาลอื่นๆ ในจังหวัดระยอง แล้ว ๓๑ ราย น.พ.สุรทิน มาลีหาล ผอ.โรงพยาบาลมาบตาพุด กล่าวว่า ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นพนักงานก่อสร้างที่อยู่ในบริษัท ซึ่งมีอาการแน่นหน้าอก แสบจมูก หายใจไม่ออก ต้องให้ออกซิเจน และส่งต่อไปยังโรงพยาบาลอื่น ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บาดเจ็บได้รับสารเคมีซ้ำอีก เนื่องจากเป็นสารโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ ผลิตภัณฑ์คลอรีน ซึ่งยังคงมีผู้บาดเจ็บทั้งจากในโรงงานและชุมชนรอบ ๆ ทยอยเข้ามารักษาตัวกันอย่างต่อเนื่อง

ด้านนางมณฑา ประทุมพรพาล ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เปิดเผย กับสำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น. กรณีเหตุสารเคมีรั่วไหลจากโรงงานนิคมอุตสาหกรรมเหมราชมาบตาพุด จ.ระยอง ที่เกิดขึ้นในช่วงบ่ายของวันนี้ว่า สารดังกล่าวเป็นคลอรีนเหลว เมื่อมีการรั่วไหลจะระเหยเป็นก๊าซ มีกลิ่นและก่อให้เกิดอาการระคายเคือง ซึ่งขณะนี้สามารถควบคุมการรั่วไหลให้อยู่ในวงจำกัดแล้ว และได้สั่งการให้โรงงานดังกล่าวยุติการดำเนินงานชั่วคราว รวมทั้งมอบหมายให้ทีมประจำศูนย์ เฝ้าระวังเข้าทำการตรวจสอบเพื่อไม่ให้ลามไปยังบริเวณพื้นที่อื่น

สำหรับเหตุที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบของ กนอ. มีผู้ได้รับผลกระทบ ๓๔ ราย ได้นำตัวส่งโรงพยาบาลรับการรักษาและกลับบ้านได้แล้ว ๙ ราย นอนพักรักษาตัว ๒๕ ราย ส่วนใหญ่มีอาการแน่นหน้าอก แสบจมูก หายใจไม่สะดวก โดยได้อพยพพนักงานจากโรงงานใกล้เคียงในรัศมี ๓๐๐ เมตร ออกนอกพื้นที่แล้ว

ที่มา : <http://news.sanook.com/region/>

๑. จากข่าวนักเรียนคิดว่าเหตุการณ์แก๊สรั่วเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด
ความไม่ปลอดภัยในกระบวนการทำงานของโรงงานอุตสาหกรรม.....
๒. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อใครบ้าง
 - ๑..สุขภาพของคนงานและของคนในชุมชนโดยรอบที่ได้รับสารเคมี.....
 - ๒..ภาพพจน์ขององค์กรทั้งบริษัทเอกชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น
สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมเหมราช มาบตาพุด จ.ระยอง และบริษัทอิติตา
เบอร์ล่า เคมีคอล โรงงานที่ปล่อยให้เกิดสารเคมีรั่วไหล.....
 - ๓..ประเทศไทยเพราะนักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนถ้าระบบความปลอดภัยใน.....
๓. ให้นักเรียนนำแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าว
โรงงานและหน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ดังนี้.....
 - ๑.. ความพอประมาณ โรงงานควรพิจารณาถึงศักยภาพของเครื่องจักรและกำลังคน
ในการผลิตสารเคมีว่าเพียงพอหรือไม่ในการดำเนินการผลิตให้ปลอดภัย ทั้งนี้สำนักงาน
นิคมอุตสาหกรรมในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลโรงงานก็ควรมีกระบวนการในการตรวจสอบ
และควบคุมอย่างเข้มงวด.....
 - ๒.. ความมีเหตุผล การดำเนินการผลิตสารเคมีนั้นได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคน
ในชุมชนอยู่แล้ว ดังนั้นโรงงานควรมองเห็นสุขภาพของคนในชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ
ควรมีกระบวนการขั้นตอนผลิตที่ปลอดภัยตามหลักมาตรฐานสากล.....
 - ๓.. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คนงานและคนในชุมชนควรศึกษาเรื่องการปฏิบัติตน
เมื่อเกิดสารเคมีรั่วไหลเมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นจะได้แก้ปัญหาได้ถูกต้องเพราะ
สารเคมีแต่ละประเภทมีวิธีการแก้ไขเมื่อได้รับสารพิษต่างกัน.....

..... ดังนั้นเงื่อนไขความรู้ที่สำคัญคือ การให้ความรู้เรื่องสารเคมีและการป้องกันแก้ไข
เมื่อเกิดภัยจากสารเคมีรั่วไหลโดยโรงงานหรือสำนักงานสาธารณสุข หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดเงื่อนไขคุณธรรมร่วมกัน นั่นคือ ความเห็นอกเห็นใจ
ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนและโรงงานที่อยู่อาศัยและใช้ทรัพยากรร่วมกัน.....

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายที่ ๒

เรื่อง แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ

๑. ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเองลงในกรอบด้านล่าง (๒ คะแนน)

๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างกลุ่มชุมชนที่ใช้แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน (๒ คะแนน)

ชุมชนบ้านจำรุงหมู่ที่ ๗ ตำบลเนินฆ้อ อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง ที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการหลายรูปแบบ ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ใช้น้ำกับอาหารมีออรัย...
๒. เก็บขยะไปฝากที่ธนาคารขยะและสิ่งแวดล้อม
๓. โฮมสเตย์เพื่อการเรียนรู้ชีวิตตามวิถีของชุมชน
๔. สัจจะออมทรัพย์ พันธะสัญญาแห่งชุมชน
๕. ฟังฟังอิงกัน แบ่งปันเพื่อนบ้าน มีการจัดตั้งธนาคารปูแสม
๖. วิทย์ชุมชน สื่อชุมชน เพื่อชุมชน โดยชุมชน

๓. การนำแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศส่งผลดีอย่างไรบ้าง (๒ คะแนน)

ทำให้ประเทศพึ่งพาตนเองได้แม้อยู่ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจเพราะคนในประเทศรู้จักการพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยกินและใช้อย่างเพียงพอไม่โลภ รู้จักออม ดังนั้นแม้เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจประเทศจะได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด.....

๔. ให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการของระบบสหกรณ์มาพอสังเขป (๒ คะแนน)

๑. สหกรณ์ดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจหรือเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก.....
๒. ไม่แสวงผลกำไรดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเป็นสำคัญ การแสวงผลกำไรเป็นเป้าหมายรอง.....
๓. สมาชิกเป็นเจ้าของสมาชิกต้องร่วมกันทำงานในสหกรณ์ ในฐานะเจ้าของ.....
๔. มีความสมัครใจการเข้าเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ.....
๕. ควบคุมสมาชิกด้วยหลักประชาธิปไตย.....
๖. มีผลประโยชน์ร่วมกันและแบ่งปันผลประโยชน์ตามสัดส่วน.....

๕. วิธีการของระบบสหกรณ์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
(๒ คะแนน)

คนในชุมชนรวมกลุ่มเป็นสมาคมหรือองค์การด้วยความสมัครใจ และดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างเป็นอิสระ...และมีวิธีการควบคุมซึ่งกันและกันตามแนวทางประชาธิปไตย ซึ่งการรวมกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของชุมชน ตลอดจนความพร้อมและโอกาสในการจัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ทำให้คนในชุมชนมีการร่วมมือร่วมใจกันสร้างความสามัคคี และแม้ว่าไม่ได้ร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์การการใช้หลักการของระบบสหกรณ์ในการทำงานหรือปฏิสัมพันธ์กันจะทำให้สมาชิกมีการพึ่งพาอาศัยกันได้มากขึ้น

เฉลยแบบทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข
๒. ง
๓. ข
๔. ง
๕. ก
๖. ง
๗. ง
๘. ก
๙. ค
๑๐. ง

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ง
๒. ง
๓. ง
๔. ก
๕. ค
๖. ง
๗. ง
๘. ค
๙. ข
๑๐. ค

เก่งมากครับ
ตอบถูกทุกข้อ

กระดาษคำตอบ

ชื่อ-สกุล ชั้น ม..... / เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบบันทึกสรุปผลการเรียน

ประเมินผล	แบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	การพัฒนา
คะแนนเต็ม	๑๐	๑๐	
คะแนนที่ได้			

ประเมินผล	แบบฝึกหัด ท้ายบทที่ ๑	แบบฝึกหัด ท้ายบทที่ ๒	รวมคะแนน
คะแนนเต็ม	๑๐	๑๐	๒๐
คะแนนที่ได้			